

Eesti kohta tehtud lahendite mõju Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikale

Julia Laffranque

Euroopa Inimõiguste Kohtu kohtunik, teise sektsiooni asepresident, Tartu Ülikooli külalisprofessor

- 1) Lahendid mitte Eesti „vastu“, vaid aitamaks kaasa Eesti inimeste õiguste ja õigusriigi arengule;
- 2) Süsteemseid ja struktuurseid probleeme siiani ei ole ette tulnud, mistõttu ei ole ka piloototsuseid;
- 3) Kaasaegse ühiskonna arenguga seotud küsimused: inimõigused ja infotehnoloogia; sõnavabaduse ja eraelu kaitse tasakaalustamine; rahvusvaheliste perede ja laste suhted. Eesti panus sõnavabadusse ja selle võimalikele piiridele Internetis mh suurkoja otsuse abil;
- 4) Küsimused kriminaalõiguse tagasiulatuvast kohaldamisest ja asjassepuutuva kriminaalseaduse selgusest ning ettenähtavusest;
- 5) Kriminaalmenetlusega seotud küsimused:
 - õigus enda valitud kaitsjale: Eestiga seotud kaasus kui ajend ühes teises kohtuasjas tehtud põhimõttelisele suurkoja lahendile;
 - tunnistajate kohtusse ilmumine ja kaebaja võimalus neid küsitleda;
 - teises kohtuastmes tunnistajate üle kuulamise asendamine esimese astme protokollidega ja tunnistajate ütluste võimaliku ümberhindamise tingimused;
 - kohtueelse vahi all pidamise pikendamise põhjendamise ja alternatiivsete meetmete kaalumise;
 - juurdepääs jälitustoiminguga kogutud materjalidele;
- 6) Kinnipidamistingimused ja kinnipeetavate kohtlemine;
- 7) Eesti ajaloost ja eripärast tulenevad probleemküsimused;

Kokkuvõtteks: Eestit puudutav Euroopa Inimõiguste Kohtu praktika kajastab Eesti järk-järgulist muutumist demokraatlikuks, sõltumatuks ja kaasaegseks õigusriigiks.